

DEBRECZEN

Szerkesztőség, kiadóhivatal és nyomda:
Debrecen, Bajcsy-Zsilinszky Endre-u. 1.
(Bika Bérház). Telefon: 113. szám.

KELETMAGYARORSZÁGI NAPLO
Független Kisgazda, Földmunkás és Polgári Párti újság

Előfizetést egyelőre nem veszünk le!
Egyes szám ára: hétköznap (4 oldal)
6 pengő, vasárnap (8 oldal) 8 pengő.

Jegyezzünk debreceni újjáépítési nyereménykölcsonnt!

Debrecen. Kossuth Lajos szerint a magyar függetlenség és szabadság öröme, alaposan megszenvedte a németek háborúját. A magyar vidéki városok között az ősi debreceni civitas szenvedte a legtöbb háborús kárt. Középületeinek, magánházainak egész sora romokban hever, vagy súlyos kárt szenvedett.

A város újjáépítése elsődrendű kötelesség!

Ennek a városnak címerében a hamvajból újjáéledő Phönix van. Történelme során sokszor pusztult el ellenséges dúlás, tűzvész és más csapások révén. De mindig felemelkedett, újjáépült és fejlődött.

A mai nemzedék legyen méltó az ősekhöz! Újjáépítse a várost, a romok helyén új hajlékokat építse, a megsérült házakat kijavítsa!

Az újjáépítéshez természetesen anyagi erőket kellene. Lelkes közéleti férfiak abból az elvből kiindulva, hogy ne várjuk a sült galambot, ne várjunk régi, rossz szokás szerint mindent csak az államtól, hanem tegyünk meg, amit megtehetünk a magunk erejéből — felvettük a belső kölcsön tervét. Így jött létre a hivatalos város hozzájárulással Debrecen város újjáépítési nyereménykölcsonna, melynek jegyzése e hó 9-től, keddtől kezdve már eszközölhető.

A kölcsönössze természetesen az utolsó pengőig újjáépítési célokat szolgál. Nagy előnye, hogy mindazok, akik kölcsönkötvényt jegyeznek, egyidejűleg a pénzintézetektől hitelt kaphatnak sérült házuk rendezésére. Elsősorban tehát a háztulajdonosoknak érdemes újjáépítési kötvényt jegyezni, mert így előnyös feltételek mellett maguk is kölcsönhöz jutnak házuk helyreállítására, renoválására.

A kölcsönös segítség elvén épül fel az újjáépítési kölcsön gondolata és ez a gondolat végig vonul az egész akción.

Ezért a társadalom széles rétegeinek is részt kell vennie ebben az akcióban. Annál is inkább, mert a közérdek szolgálata mellett a kötvényjegyző megtalálja a számítását és egyszerű lehetőségekhez jut.

Nyereménykölcsontról van ugyan szó. Nagyobb összegű és sok kisebb, de komoly nyereséggel van egybekötve az újjáépítési kölcsön.

Szenzációs újítás, hogy minden kötvény tulajdonképpen kétszer nyer. Az első sorsolást már a következő év januárjában megadják. A tőke bizonyos százalékát már az első évben visszafizetik. A visszafizetés tíz év alatt eszközölhető, de a város a kötvényi jelszék szerinti időben is visszaválthatja.

Külön hangsúlyozzuk, hogy a város teljes vagyonával garantálja a kölcsönt, melynek kötvényei szelvényekkel ellátva és ezek a lejárási időben beváltatnak. Azt a tényt, hogy a kölcsön nem kamatozó, hoven kárpótolja a nyeresémi lehetősége.

Jeltekés kormánytényező, a pénzügyminiszter, a belügyminiszter örömmel fogadták a tervet, amire hozzájárulásukat adták. Ez

is mutatja, hogy az elképzelés mindeképpen megfelelő. Valószínű, hogy mint több más debreceni kezdeményezést, ezt a belső kölcsön tervet országos vonatkozásban is megvalósítják.

Mint az előlekből látható, óriási érdeklődés előzi meg a kölcsön kibocsátását. Az eddigiek alapján bizonyosra vehető, hogy a jegyzés sikerülni fog és az első huszonöt milliót pár napon belül lejegyzik a közönség. A jegyzésre október 9-től számítottnap nap áll rendelkezésre, tehát a közönség jól teszi, ha siet jegyzésének megtételével a debreceni bankoknál.

A kölcsön kedvező kihatással lesz az egész debreceni gazdasági életre, hiszen a termelő és alkotó munka megindítását és kifejlesztését szolgálja. A pénzintézetek önzetlenül vállalták a lebonyolítást a közérdekre való tekintettel. sőt kötelező igéretet tettek, hogy a kötvényjegyzőknek kedvező feltételek mellett nyújtanak kölcsönt helyreállítási és renoválási munkálatokra és a bankcenzúra is teljes mértékben figyelembe veszi az újjáépítés nagy érdekét, tehát egyáltalán nem lesz rigorózus a kölcsönök nyújtásánál, az igénylő hitelképességének elbírálásánál.

Minden bizonnyal a vidék és elsősorban Hajdú megye lakossága is kivészi részét a kölcsön jegyzéséből. Elvégre Debrecen újjáépítése nem lehet közömbös előttük, akiket kulturális és gazdasági szálak

fűznek ehhez a városhoz. Külön fordulunk a kereskedő és iparos társadalomhoz. Számukra üzleti és vállalkozási lehetőségeket nyújt az újjáépítési kölcsön. vegyenek benne részt teljes erővel és készséggel.

A pénz, amit újjáépítésre adunk, ittthon marad városunkban, itt marad újjáépült köz- és magánépületekben, emeli a város forgalmát, szépiíti külsejét, gyógyítja a háborús sebeket.

Minden ok megvan tehát arra, hogy kikéi jegyezzen minél előbb Debrecen város újjáépítési kölcsönéből.

Építsük újjá városunkat!

Moskva igazán magunknak építünk, a magunk javára és boldogulására!

Byrnes amerikai külügyminiszter rádióbeszéde a londoni értekezletről, a Magyarországgal, Romániával és Bulgáriával kötendő békeszerződésről

Washington. (Reuter) Byrnes amerikai külügyminiszter rádióbeszédében a külügyminiszteri tanács legutóbbi ülése eredménytelennek mondotta majd hozzátette, hogy ez a körülmény nem szabad, hogy megfosson attól a reménytől, hogy újabb és jobb esély nyílik számunkra a béke megatározására. A béke kölcsonn megértésén és egymás kölcsönös tiszteletben tartásán kell nyugodnia és azt nem lehet biztositani eljárási vitákkal.

Byrnes beismerte, a szovjet küldöttség családossal fogadta, hogy Nagybritannia és az Észak-amerikai Egyesült Államok nem voltak hajlandók elismerni a bolgár és a román kormányt. Úgy látta — folytatta Byrnes — a szovjet azt hiszi, hogy a mi kormányunk azért tesz ellenvetést ezekkel a kormányokkal szemben, mert ezek barátságos lábon állnak a Szovjet-Unióval és hogy mi nem akarjuk elismerni ezeket a kormányokat, ezzel a Szovjet-Unió iránti barátságátalan érzelmünket juttatjuk kifejezésre. Ez a felfogás a mi magatartásunk teljes félreértésén alapul. A valfai egyezményben mind a három nagyhatalom kötelezettséget és felelősséget vállalt arra, hogy a felszabadított és volt csatlós országok ideiglenes kormányai széleskörű demokratikus képviselői kormányokat létesítsenek. Amerika politikája ma is azt tartja szem előtt.

Románia és Bulgária elismerésének kérdéséről szólva Byrnes meg ezeket mondotta:

— Nem tudjuk, vajon az ottani viszonyok jogosultá teszik-e az elismerést mindaddig, amíg politikai képviselőink nem szereznek teljes tájékoztatást és a mi újságjaink tudósítói most kapnak engedélyt arra, hogy szabadon beutazhassanak ezekbe az országokba és szabadon, cenzurától mentesen küldhessenek tudósításokat.

— Európa békeje — folytatta Byrnes emelt hangon — a Szovjet-Unióval és európai szomszédainak békés kapcsolataitól függ. Az amerikai kormány osztja az óhajban, hogy Kelet-Európában és Közép-Európában olyan kormányok működjenek, amelyek barát-

ságos érülettel viseltetnek a Szovjet-Unió iránt. De a tartós béke nemcsak a kormányok közötti barátságtól függ, hanem a népek közötti barátságtól is. Byrnes annak a véleményének adott kifejezést, hogy ha a hatalmak még békülékenyebb szellemű lettek volna áthatva, akkor le tudták volna küzdeni a külügyminiszteri tanács tárgyalásain felmerült nehézségeket. feltéve, hogy a szövetséges kormányok közös politikában egyeztek volna meg Románia és Bulgária elismerése tekintetében.

Az amerikai külügyminiszter a Romániaira és Bulgáriára vonatkozó fejtegetés után ezeket mondotta:

— Mielőtt megkezdhetjük volna munkánkat a magyar békeszerződés iránt, a szovjet küldöttség bejelentette, hogy kénytelen visszavonni hozzájárulását at-

tól az eljárás módtól, melyet a külügyminiszteri tanács előzetesen elfogadott, a békeszerződések ügyének megvitatására.

Byrnes azt a javaslatot tette, hogy hívják össze még az év vége előtt a békeértekezletet. Ez az értekezlet abból a célból üljön össze, hogy megvitassa az Olaszországgal, Romániával, Bulgáriával, Magyarországgal és Finnországgal kötendő békeszerződéseket. Az amerikai küldöttség arra az álláspontra helyezkedett — mondotta Byrnes —, hogy a világ demokráta békeje nem olyan ügy, amely kizárólag csak néhány jelenleg hatalmas államot érdekel. Ezért az az álláspontunk, hogy valamennyi államnak, amelyik harcolt és szenvedett a háborúban — akár nagy, akár kicsi — részt kell vennie a béke megteremtésében.

A Pravda cikke

Moskva. A szovjet hírszolgálati iroda jelentése szerint a „Pravda” vezércikkben foglalkozik a londoni külügyminiszteri értekezlet munkájával.

A szovjet lap megállapítja, hogy a tárgyalások azon a merev magatartáson alapultak fenn, amellyel az angolok és a németek mindenáron ragaszkodtak ahhoz, hogy Franciaország és Kína is résztvegyen a békeszerződés előkészítésében. Ugyanígy indoko-

lással állapítja meg a szovjet lap, joggal követelhetné, hogy Jugoszlávia, amely bármely más szövetséges állammal több áldozatot hozott a német és olasz fasizmus terdrekélyezésében érdekében, hogy Lengyelország, amely a leg súlyosabb véraldozatot hozta a háború folyamán, résztvehessen a békeszerződések megszövegezésének nagyjelentőségű munkájában. (MTI)

Előterbe került a Dardanellák kérdése

A párisi rádió jelenté: Félhivatalos török körök azon a véleményen vannak, hogy a török kormány hajlandó tárgyalásokba bocsátkozni az érdekelte hatalmakkal a Dardanellák áthajózása kérdésében. Törökország természetesen elvárja, hogy jogait tiszteljenben tartsák. Szóba került ugyanis a török tengerszorosok kérdéséről intézkedő montreauxi egyezmény bizonyos módosítása. A jelek szerint azonban a török kormány még nem kapott határozott javaslatot. Ezek a kérdések azzal kapcsolatosan merültek fel, hogy kapcsolatosan merültek fel, hogy esedékessé válna az 1925-ben kötött orosz-török szerződés megújítása

Jól értesült körök szerint az említett szerződés megújításával kapcsolatban arra számítanak, hogy a Szovjet Unió a török tengerszorosokban hozzájut bizonyos katonai támaszpontokhoz és egy bizonyos területéhez. Tény, hogy eddig még nem fordultak hivatalosan a török kormányhoz a szorosokon való áthajózás ügyében és ezért a török kormány nem volt alkalma, hogy erről hivatalosan nyilatkozzék. Mindazonáltal meglehetősen ismeretes az erre vonatkozó török vélemény: A tengerszorosokra vonatkozó török fellegetések csökkentését határozottan elutasítják. A török kormány

egyébként elvárja, hogy a tengerszorosok kérdésében, mint egyenrangú felet kezeljék és meghívják az erre vonatkozó tárgyalásokra

Ma lesz a törvényhatósági választás Budapestén

Ma, vasárnap lesz Budapestén a környéki községekben a törvényhatósági választás. Nem tevesszendő össze a nemzetgyűlési választásokkal, melyek november 4-én tartatnak meg az egész országban.

Öt lista jut a választásokon. Független Kisgazda Párt, a szocialisták és kommunisták közösen a Pogári Demokratá Párt, a Nemzeti Farszpart és a Radikális Párt. Több, mint hatszázezer választó van Budapestén. A szavazás egy napig tart. Ezalatt szigorú szesztilalom van és a színházi mozielőadások, sőt sportversenyek sem tarthatók meg.

A választás eredményét hivatalosan kedden, vagy szerdán hirdetik ki, de ismeretes lesz már hetfőn délelőtt.

Harmenyele külföldi lapudó sító érkezett a budapesti választásra, közöttük 9 angol és 7 amerikai. Ez mutatja, hogy a külföldi igen érdeklődik az első közép-európai demokratikus választás eseményei iránt.

„Csak a tüzet ne hagyjátok lahadni!”

Miklós Béla miniszterelnök beszéde a vértanúk emlékének

A budapesti Nemzeti Bizottság a vértanúk emlékeztető ünnepét rendezett. Megelőzőleg staféta hozta el a kegyelet és emlékezés lángját Aradról.

Szakácsits Árpád és Kállay Gyula államtitkár beszéde után Dálnoki Miklós Béla miniszterelnök mondott ünnepi beszédet. A vértanúk áldozatvállalásának jelentőségét méltatva, többek között a következőket mondotta:

— Az ősz a legnehezebb magyar telek egyikének előhírnöke. Erthető természetén talaja a peszsimizmusnak és bizonyára sokan vannak, akik eleve elárulnak az előttük álló feladatok súlyának és bonyolultságának elkövetéséről is.

— De nekünk vannak mártírjaink, akik az aradi 13 mártírtárhoz csatlakoznak. Segítenek bennünket, szellemük, hitük és céljuk sugallatával és megzabják új életünk programját, amely mindig ugyanaz: független, szabad Magyarország, amelyért meghalni is kell tudni, de élni érte sokszor legalább egyenrangú hősiesség. Most meggyújtom a jelképes tüzet az emlékkolláron, de ez a tűz nem a gyász üze, hanem az a tűz, amelyet a költő követeltőlünk: „Csak a tüzet ne hagyjátok lahadni! Az élet szent okokból élni akar s ha Magyarországon vetett ki valakit, ennek százszorta jobban kell akarni. Nem hagyjuk lahadni a tüzet, szent okokból akarnunk élni a hazáért és a szabadságért!”

A miniszterelnök beszédét lelkes tapsal fogadta az egybegyűlt közönség.

A papírdragulás és a lapok

Irta: LEITNER JENŐ.

Figyelmet érdemlő javaslatot terjesztettek elő az Országos Nemzeti Bizottság múlt heti ülésén. Az egyik bizottsági tag javasolta, hogy a papír nagymérvű drágulása következtében előállt költségeket a lapok csak részben hárítsák át az olvasókra, a különbözetet az állam viselje. Ezt a javaslatot a politikai pártok lapjaira nézve — szinte alig merem leírni — el is fogadták.

Már maga az a tény is csodálkozásra késztet, hogy az ország jelenlegi gazdasági helyzete tudatában előálljon valaki ilyen egészségtelen javaslattal, amde még inkább érthetetlennek találjuk, hogy az O. N. B. ezt a — szerény véleményünk szerint semmiképpen sem helyesíthető elgondolást magáévá is tette. Most még csak abban reménykedünk, hogy az illetékes szervek nem teszik ezt politikai, vagyis pártkérdéssé, hanem az ország gazdasági helyzetére való tekintettel is elvetik még a hasonló gondolatot is.

Ennek a javaslatnak a megafosítása u. i. magyarul mondva állami támogatást jelentene a lapok részére. Ez elvén pedig felémeljük tiltakozó szavunkat, mert nagyon is jól ismerjük ennek káros hatásait még a bűnös múltból!

A javaslat megokolásából bizonyára nem felejtették ki, hogy a lapok megdrágulása esetleg az olvasók táborának megcsökkenését vonhatja maga után. A jól szerkesztett lapoknak nincs mitől tartanok: az emberek csak úgy szomjuhozzák a betűket, csak igaz legyen a betűvetés!

Mindnyájan jól tudjuk, hogy a mai rendkívül időben a sajtóra nagy szükség van és annak még a legkisebb falvakba is el kell jutnia! Különösen képen manapság, amikor a nevelésre a tömeg felvilágosítására mulhatatlanul szükség van már az újjáépítés szempontjából is. Jó példát szolgáltatott erre a levitézlett, bűnös rezsim korszaka huszötöt év veszes politikai mákonyával, amelyet nap-nap után — minden lehetőséggel és lehetetlen eszközzel felhasználásával — elhintettek. Ezek a magvak a hiszékeny nép körében sajnos — megfogantak és hamarosan kalászhá szöckentek. A mult vötkes hírverésének tudható be, hogy a reakció még ma is könnyen talajra találó a suttogó propaganda hühetlen dolgokat eszel ki, amde sokszor hálás közsönségre bukkan, mivel az előző évtizedek szüntelen harmonója annyira kőtyagossá tette az embereket, hogy a félrevezető eszmék világából alig lát kivezető utat.

Itt kell aztán szóban és írásban minden lehetőséggel elkövetni, hogy a mult bűnök következményeit felszámoljuk.

Kettözött köteleességünk éppen most a választások lezajlása előtt: a népet át kell nevelnünk és meg kell mutatnunk a helyes utat a választások tisztaságának, tehát a lelkek harmonizálásának érdekében. Meg kell értetnünk mindenkiel — tartozzék akár melyik pártból is! — hogy most nagy tét forog a loekán: a nemzet becsülete, a nemzet jövőben való boldogulása és egy elegelezett bizalom kiferdelése. Nemuljon el most minden egyéni érdek, mert a haza java mindenek előtt, mégna pártok és eszméik mérk is össze erejüket.

Nagyon is szükség van most arra, hogy az emberek megtanulják egymást szeretni és főképen egymás elvét becsülni: egymásban csak az „embert”, a „hazafit” lássák, mert mindenki a maga módján akarja az ország boldogulását, annak szebb jövőjét szolgálja. Ha az utak elvétve szét is válnak, amde a közös nagy cél-

ban, az ország felépítésében mégis találkoznak.

Beszédek — beszédek után hangzanak el: sokan öszintén felárják a való helyzetet, ami különben is ismeretes a nyitott szemekkel haladók előtt, sokan azonban felelőtlen ígérgetésekkel még mindig a régi bűnös világ ködösítő politikáját folytatják: a mellőbeszélés nem teremhet egészséges gyümölcsöket. Arra törekedjünk írásainkban, hogy az igazat tárjuk a nép elé, ne rajzolgassunk újfent, kancsalul festett egékkbe néző ábrándképeket! Az újjáépítésnek a lelkekben is végbe kell mennie, mert különben szavunk — írásunk csak írott melaszt marad. Ezt a lelki megtisztulást pedig csak rendszeres neveléssel, felvilágosítással tudjuk elérni.

Jó újságnak nem kell félnie a fokozatos drágulástól, ha az a szolgáltatással lépést tart: minden olvasó ragaszkodni fog hozzá, mint ahogy a maga, megdrágult füstölínvalóját is megveszi mindenki.

Az az újság, amely mindig híven szolgálta olvasóáborát, nyugodtan emelhet az általános drágulás közepette: nem lesz több a

25 éve határozta el Baltazár püspök a Kollégium megemlése érdekében amerikai útját

A debreceni Nagytemplom kijavításának kérdése napirenden van. A Kollégium nehéz helyzetben vívódik. Mintha a történelem ismételné magát, negyedszázaddal ezelőtt is hasonló súlyos gondjai voltak a debreceni református egyháznak és a helyzetet megoldó amerikai út gondolata ekkor kezdte foglalkoztatni Baltazár Dezsőt, Debrecen nagy püspökét. A hűségese kísérőt és segítőitársat, Baja Mihály lelképászort szólítottuk meg ezzel az immár történelmi távlatba került emlékekkel kapcsolatban, mely Baltazár püspök egyik legnagyobb tetteit jelentette.

— Debreceni ősi Kollégiumnak a világháborúban való teljes elszegényedése és megsegítésének gondolata már 1920-ban foglalkoztatta néhai jó püspökünket, Baltazár Dezsőt — mondotta Baja Mihály. Még türkevei lelkész voltam, amikor leveiben felszólított, hogy hajlandó volnék-e kimenni Amerikába, ahol 1908—1914-ig papskodtam, valakivel. Erre én kifejtettem, hogy igazi sikert csak a püspök személyes útrakezésében látnék. Mikor 1921-ben bekerültem Debrecenbe, most már határozott formát vett a terv, én készséggel elvállaltam a beszerzés munkáját és 1922 tavaszán el is indultam Amerikába. Baltazár püspök május 3-án indult a beszerzési munkák után el Debrecenből és május 23-ikán lépett Amerika földjére. A beutazási engedélye körül nehézségek támadtak, amit azonban sikerült elhárítanunk.

— Newyorkban Harding elnöknel tett látogatása mély benyomást tett a püspökre. Erről a látogatásról mondotta: „Bizonyos meghatottsággal állottam az elnök előtt, ki engem, szegény haladók ország fiát arra méltotat, hogy megnyissa előttem a Fehér Ház ajtaját. Sohasem felejttem el kézzorításának melegét...”

— A newyorki eseményekhez tartozik, hogy az „Előre” e szocialista-kommunista munkás-lap szerkesztője és a Munkás Szövetség meghívta a püspököt egy órási, 10.000 embert befogadó hallban rendezett négyülésre beszédet tartani. A püspök az el-lenzések dacára megjelent, fulmináns beszédet tartott, meghódítva a munkásságot.

— Az apostolkodás munkája május 28-ikán kezdődött meg. A 68-ik utcai templomban prédikált először a püspök s itt adták az első adományt a Kollégiumnak: 622 dollár gyűjtötték perselyben. Newyork után jött a vidék, kisebb gyülekezetek között

remittendája. Ez csak ott fenyeget veszéllyel, ahol az olvasó igényét nem elégítik ki.

Különbö is az újságkiadás nem jötekonysági intézmény, hanem üzleti vállalkozás: legfeljebb kevesebb lesz a jövedelem. Arra azonban most egy újság se építsen, hogy az államtól kap segítséget. Semmi szükség sincs arra, hogy a bankkörös jobban dolgozzon: eleget van anélkül is munkában. Mind gazdasági, mind pedig erkölcsi szempontokból elítéljük az ilyen kísérletezéseket, mivel az állam semmiféle elkerülhető terhet sem vállalhat magára. Most éppen a legszigorubb takarékososságra van szükség, hogy az infláció lassubodási folyamatát elősegítsük.

Az államnak amúgy is van elég fizetnivalója, ne szaporítsuk feleslegesen. Hasonló címen más vállalatok is fordulhatnak segítségért az államhoz és ezzel a kezdeményezéssel veszélyes helyzetet teremthetnénk mindenféle szempontból.

Ezért reméljük, hogy a kormány az előterjesztést el fogja utasítani: álljon csak meg minden vállalat a maga lábán és ne akarjon kétes értékű mankókat!

Bridgeport, Wallingford, az én egykori egyháza. Newyersey, Philadelphia, július elején már Cleveland, az „amerikai Debrecen”, Ohio, majd Michigan állam, Pennsylvania, Detroit. Az augusztus 21-iki newyorki búcsúesten nyílvánult meg legjobban az a szeretet, mely a püspök nagy egyéniségét körülvette.

— Baltazár Dezső püspök első útja alkalmával 20.000 dollárt gyűjtött Amerikában a Kollégium javára. Ezt a pénzt centenként adták össze 37 helyen. Kisemberek, egyszerű munkások nyitották meg erszényüket és nem milliószám juttatták milliókból. Baltazár püspök megtalálta az utat az amerikai magyarság szívéhez. A fáradszorgnak, veszedelmeknek, háromszori súlyos megbetegedésének ez volt legdrágább jutalma.

— A hazakerés szeptember 3-ikán történt. A püspök a város ötfogatán vonult be családtagjaival és dr. Révész Imre mostani püspök üdvözöl szavaival többek között ezt mondotta: „Úgy érzem nagy értékgyarapodást jelent számára ez az útam. Hoztam mindenekelőtt anyagi segítséget az iskolának, özvegyek, árvák szülő táborának, de hoztam óriási tapasztalati anyagot is, amit egyháza, városom és hazám javára kívánok fordítani. Egy boldogtalan ország gyászba öltözött követe voltam, de a béke féhébe öltözött követe is...” Baltazár püspök Amerikában az első útja alkalmával 37 város megátogatásával meggett oda-vissza 40.000 kilométernyi utat, 44-szer prédikált s elmondott mintegy 300 különféle beszédet. 1924 őszén került sor második útjára s a két út eredménye 43.484 dollár tett ki. Ebből kifizették a Kollégium, az internátus és tápintézet adósságait, az Országos Református Lelkészegyesületnek, Kálvin-ház-nak, a lelkész özvegyeknek és más célokra adományoztak és a megmaradt összeg „Baltazár Amerikai-alapítványból” évi 8—10.000 pengő segélyt osztottak ki tehetőséges, szegény diákok között.

A debreceni Kollégium ma súlyosabb helyzetben van, mint valaha. A magyarság nagy történelmi emléke, a Nagytemplom a háború viharától megtépten medredek megrongált tornyával az ég felé. Az Ispótyai épülete rombadortve, a szegények utolsó mentőszára a földdel egyenlővé téve áll... Egész sereg református intézménynek: kórháznak, szerzet-otthonnak, protestáns könyv- és lapkiadóvállalatnak

életre hívása sürgös szükség lenne a Kálvinista Rómában.

Hova fordulhatnánk kéro testvéri szívvel ezúttal is? Csak oda, ahol már egyszer, az első világháború véres orkánjának elvihar-zása után elzarándokoltunk, ahol az idegenben élő magyar szív megnyílt a kérések előtt és segítségük nyomán újra a magyar szellem csodálatos virágzását sugárgozta szét az ősi iskola, úgy mint közel 400 évig annakelőtte.

Kérni nehéz, még a testvértől is. És mégis: a Baltazár Dezső példája int. Ezt a munkát csinálni annyi könny és annyi ragyogás, szent alázat és felemelő vállalkozás, földre roskasztó teher és eget sűrölő magasztosság, hogy ezt lehetetlen nem vállalni. Hogy a debreceni Kollégium még századokon át lehessen félszke a magyar tudásnak, szellemi böl-

Veszélyben az őszi szántás

A debreceni termelési bizottság szombaton délelőtti ülést tartott Szücs Sándor elnöke alatt. A termelési bizottság az időszerű gazdasági kérdésekkel foglalkozó elismerésemelő tárgyalással és együttműködési készséggel.

A termelési bizottság megsürgeti a kormányt a termelési miniszteri biztos kinevezését Debrecenre és a Tiszántulra. Más körletek és városok, megyék élére már kinevezték a termelési biztos, aki tulajdonképpen összekötő lenne a földművelésügyi miniszter, kormány és a termelési bizottság között.

Vásáry Miklós (Független Kisgazda), a Debreceni Gazdasági Egyesület elnöke szövéte, hogy a kenőolajhiány miatt megálltak a traktorok és veszélyben az őszi szántás. Sürgelji a kenőolaj sürgös kiutalását. A termelési bizottság feleir a kormányhoz és illetékes

Egy polgár feljegyzései

VÉRTANUK

Irta: Radó Antal.

Minden nemzet annyit ér, amennyire meg tudja becsülni vértanúit. Ez a megállapítás vonatkozik egy eszmel, vagy vallási közösségre is, tehát napjainkban különös fontossága van annak, hogy ezt hangosan hirdessük. Mi, magyarok, vértanukban igen gazdagok vagyunk. Az 1849. október 6-iki gyásznapi az utóbbi évtizedek, de különösen az utóbbi évek folyamán gyakran ismétlődött.

A vértanuk az igazságot halnak meg, mely végül mindig győzedelmeskedik. Ez a győzelem kárpótolja a nemzet, eszme, vagy vallás életbenmaradt tagjait az elvesztett legjobbakért. Az emberi igazságszolgáltatás különböző okoknál fogva nem mindig tudja megterelni azokat a gaztetteket, melyeknek következtében mártírok keletkeztek. Ilyen esetben az isteni igazságszolgáltatás gondoskodik arról, hogy a bűnösök elnyerjék méltó büntetésüket. A 13 aradi vértanú halálát sem tudták az akkori politikai viszonyok miatt megterelni, de az az átok az egész magyar nemzet titkos gondolata volt, amely egyik kivégzett vértanú felesége ajkán hangzott el és amely isteni igazságszolgáltatásképp valósággá vált. Annak az uralkodónak, aki ridegen elzárkózott a kegyelem nemes adományozásától, legközelebbi családtagjai — többnyire mások kezei által — mind kilpusztultak. Mi csak most élvezünk ugyan a szabadságot, melyért mártírhalált szenvedtek Aradon, de a legfelsőbb Fórum már régebben kiszabta a bűnösre büntetését. Az újabb vértanuk előidézőire a jelenkori népbírótság van hivatva ítéletet mondani, azonban most is előfordulhat, hogy a bűnöst nem éri el a földi igazságszolgáltatás keze. Most

esője kis, rongyos, a magyar élet mélységeiből jött parasztygyermeknek, akikből az Alma Mater szellemében megfűrdött lelkük. kel: minden lehet... hogy a debreceni magyar börtön befelétöközéssel ismét ott mondassa el Imját a Nagytemplom csodákat látott boltozatai alatt, ahol valaha Kossuth szava zúgott... hogy elnyűt a süllyedő, kégett sír felé tántorgó öreg öletek utolsó éveket az öreg Ispótyban pisálkolhassák el, hogy a kálvinista szellem új fényel gyulhasanak ki ebben a városban: ezért minden törődés áldozat, fáradság, munka, minden kevés.

Debrecenben újra kell támasztani valakinek a fiatalabb nemzedékből, aki útra keljen, vállalja Baltazár Dezső nagy útját az amerikai magyarok között.

Kiss István.

szervekhez, a sürgös kiutalás érdekében.

Vasárnap a dülöbiztosok értekezletet tartanak. Azokat a dülöbiztosokat, akik kiválóan látták el feladatukat hónapokon át, jegyzőkönyvi köszönetben részesíti a termelési bizottság és köszönő irattal fűnteti ki.

Szóba került a termelési bizottság ülésén az a hír is, hogy a tanyai kapitánysági le akarják építeni, csökkenteni akarják a lét-számot. A termelési bizottság hangulag kéri, hogy a tanyai kapitányságot ne csökkentés, sőt inkább további kiépítése és bővítése szükséges. Kéri, hogy lovasjárőröket állítsanak be, mivel az élet- és vagyónbiztonság ezt szükségessé teszi. Elismeréssel adóztak Bakó Imre rendőrőrnagynak, a tanyai kapitányság vezetőjének, aki közmegelegedésre látja el feladatát és kéri, hogy a tanyai kapitányságnál további jelentős szerepet juttassanak számára.

azonban hamarabb elkövetkezett a kárpótlás a veszteségeikért, mint 95 év előtti vértanunkért, mert a szabadság eszméje már itt van, benne élünk. Nem a bűnösök lelkiismeretfurdalására gondolok, amikor az isteni igazságszolgáltatást emlegetem, hisz azoknak nem is volt lelkük, hanem arra a végzetre, mely előbb-utóbb valamilyen formában utóéri azokat a gyilkos banditákat, akik emberiességükkel kivételközve, a kultúra megcsúfolásával törtek védtelen embertársaik életére.

DIVATLAPOK

legújabb model újdonságok nagy választékban. Hentli: Magyar — Orosz stőtár és nyelvtan ismét kapható. Szilvuszay-nál. Püspöki palota.

BÚZÁT, rozst, árpát, tengerit minden mennyiségben VÁSÁROL az APAFI GŐZMALOM.

Fém hulladékat, mindenféle vas anyagot, gépeket legmagasabb áron vásárol LANGER és KATZ. vaslelep. Hatvan-u. 62.

Mielőtt arany, ezüst, brilliáns ékszerét eladja, mutassa meg Szelecsényinek SAS-UTCA 2.

Étkezzünk a PÁLL sörözöben, olcsó, jó

GRÜNFELD úriszabóság ismét a régi helyen! (Kistemplom mellett) Tökéletes szabás és munka.

Vasárnapi levél

„Ma peremberkék dárídója tart”

A fenti halhatatlan Ady-sorral kezdődik a Független Kisgazda Párt egy plakátjához. Egyik lapjáról kifogást emelt az író ellen, mert úgy érezte, hogy annak éle pártok s azokon keresztül egész demokratikus be- rendezkedésünk ellen irányul.

Nem beszéltem a plakát szerkesztőjével és nincs szándékomban megvédeni őt: nem akarom a fogadatlannak szerepét vállalni. Itt mindössze egyéni érde- seimre vagyok utalva, de nincs jogom feltételezni, hogy a szerző más gondolt volna munkája köz- ben, mint olvasásakor én.

„Ma peremberkék dárídója tart” — mondja a szó- veg és nem pártok, nem építő kö- zösségek elevenedtek meg előt- tem. De eszembe jutott egy deb- receni árus, aki pártigazolványt kért anyjától, amikor ki akarta váltani két doboz gyufáját. Hal- loítottam egy megkerült pártmber szavát, aki egy istenhátagemetti faluban nagy hangon hirdette az embereknek, hogy csakis a dikta- tura az egyedül üdvözítő kor- mányzati forma. Felütni előttem egy egyetemi hallgató, aki most kigyót-békát kiált mindenkire csak azért, hogy eszébe ne jusson valakinek turul-vezérséggel tar- kított, illetve feketített multja után érdeklődni. Igen, ezek szép számmal vannak. Tolvaját kiálta- nak az üldözök között, hogy mi- nél hamarabb és minél biztosab- ban egérűt, helyesebben menle- velet jelentő pártigazolványt nyer- jenek. És eszembe jutott egy deb- receni fiatalember tragikomikus esete, mely azt hiszem, példa nélkül áll demokratikánkban. Az említett fiatalember komoly for- mában udvarolni kezdett egy le- ányának. Egy darabig nem is volt semmi baj, míg egy napon a lány apja megkérdezte az illetőt, hogy milyen párthoz tartozik. A fele- lettel úgy látszik nem volt meg- elégedve, mert zord hangon kije- lentette, hogy amíg nem lép be a- gy másik pártba, addig nem áll- hat szóba leányával. És kidobta a fiatalembert.

„Ma peremberkék dárídója tart” — mondja a plakát és túl ezeken a félig komoly, félig ne- vetséges kis eseteken felkomor- lodtak előttem elsősorban azok a — sajnos nem kevés számmal lé- vő — emberek, akiket több-keve- sebb bizalommal ruházott fel a- tal rendszerünk és akik rútil viz- sazték és élnek kapott hatal- mukkal Már-már közhelyé csú- szott szóval kiskirályoknak ne- vezük ezeket a hatalomtól meg- szédülteket, akik találan legtöbbet ártanak demokratikánknak.

II. Egyáltalán nem véletem, hogy Magyarországon megtalálhatók a kiskirályok. Nem könnyű megszabadulni a múlt terhes öröksé- gétől. A fasizmus és annak gyökere, a terror, nem ruha, melyet márió holnapra felesterhe- tünk, nem is jelvény, melyet köny- nyen lehet másikkal felváltani. Itt jár közöttünk a múlt. Nem hangosan, hanem belvélőva sok ember magatartásába, egész lelki- alkátába. Itt kísért közöttünk a kiskirályok képében, akik csak azt látják az elmúlt időben, hogy a hatalom korlátlan erőt, szu- ronyt, pénzt és féktelen szabados- ságot jelent. És a múlt mintájára elfeledkeznek arról, hogy a de- mokráciában a hatalom eszköz a nép szolgálá- tában.

A kiskirályok jelenléte a múlt öröksége. A demokráciának a fel-

szabadulás után gyorsan helyre kellett állítani a szétesett állami gépezetet. Mennyivel könnyebb dolga volt azoknak az államok- nak, ahol már a régi idő óta élő valóság volt a demokrácia. Gond- doljunk csak a kis Finnországra, mely elsőnek ugrott ki a volt esat- lós államok sorából és amely ma feltétel nélkül élvezti valamennyi demokratikus nagy hatalom bizal- mát és segítő szeretetét. A per- emberkék dárídójáért hát nem- csak a jelen felelős, de az igenis a mi feladatunk, hogy siettessük ennek a dárídónak a végét. Ta- gadhatatlan, hogy már eddig is komoly erőfeszítések történtek hivatalos szervek és pártok ré- széről ennek érdekében. De a küzdelem minden ren- delkezősünkre álló be- esületes eszközrel foly- tatni elsőrendű kötele- ségünk. Ez a küzdelem, mint annyi sok más is ebben az or- szágban, csakis egyesült erővel folyhat. Mert azzal nem érünk semmit, ha egymásra ölöggetjük a nyelvünket, hátunk mögé pedig nem nézünk. A sok vizet zavaró, felelős helyén is felelőtlen kiski- rály kiküszöbölése egyformán ér- deke minden pártnak.

III. Pártközi béke? Együttműkö- dés? — látom, hogy erre sokan hiteltlenkedve csóválják a fejüket. Turáni átkot emlegetnek és vi-

A mezőgazdasági kamara sürgeti a vetőmaghiány megoldását

A tisztántúli mezőgazdaság egyik legégetőbb problémája az ideiglenes gabonatermeléssel össze- függő vetőmaghiány, amely most már sürgős intézkedések megtételét kívánja. A mezőgaz- dasági kamara, mely ezt a súlyos kérdést hónapok óta napirenden tartja, újabb felhívta a földmí- velésügyi miniszter figyelmét a gyors cselekvésre. A kamara fel- terjesztése a többek között eze- ket közli a miniszterrel:

Véleményünk szerint az egész ország vetőmag ellátása úgy lenne a legjobban biztosítha- tó, ha — legegyszerű a vetőmag- szükséglet jönné tekintetbe s csak azután következne a be- szolgáltatásra előírt adógabona beadása. Köztudomású ugyanis, hogy ha az ideiglenes gabonát beszovalgatnánk, akkor se fede- zné az ellátatlanok fejadagját, viszont a vetőmag elsőrendű bi- ztosítása mellett bizakodással nézhetünk a jövő évi elvétel- keltások, valamint az azt követő téli időnek kenyérelállítására. — Több oldalról hangzott el az az ígérlet, hogy a külföldi vetőmag- hiányunkat enyhíti, ezzel kapcsol- atosan oly értelemben lenne kí- vánatos illetékeseknek a szövetség- ges ellenőrző bizottságnál eljárni, hogy a megsegítés az ellátatla-

FIGYELEM! VARRÓGÉPTŰK, varrógép, rádló, kerékpár, gramofon új és használt kaphatók HORVÁTH TIHAMÉR műszerész-mester Deák Ferenc-utca 9.

lágneveti különbséget, mely szük- ségszerűen elválasztja magyart a magyartól.

Nem hiszek a turáni átkokban. Vallom, hogy az esz- ményi szabadság felé törő nemzet igenis meg fogja találni a maga egyenes útját. Nem hiszek ab- ban, hogy világnézetek tagadha- tatlannal meglévő különbsége cí- mén egymásnak lehessen igazsá- tani a magyarságot. Társadalmi ellentétek és világnézet választó- vonalakon túl közös sorsunk az, mely mindennél jobban összeköt bennünket. Nekem több kö- zöm van a magyar pa- raszthoz, mint más né- pek értelmiségéhez: kö- zelebb áll hozzám a ma- gyar munkás, mint ide- gen népek polgára. Any- nyi zűrzavaron keresztül is együtt teszem törünk a tisztult demokrá- cia világa felé. Összekovácsol minket a közös magyar szellem és hivatásunk, hogy itt együtt építsünk országot és jövőt: „Na- gyot, nemeseit szépet és magyart.”

REMÉNYI JÓZSEF.

nok részére kenyérgabona kiuta- lás formájában, nem pedig vető- mag juttatás címén történjék. — Indokolt ez azért, mert egyrészt az ismeretes szállítási nehézsé- gek, másrészt pedig azért, mert sokkal jobb termés várható a ha- zai terméstől, mint a külföldi, még nem aklimatizálódott vetőmag után.

Megemlíti még a felterjesztés, hogy az ősi talajelőkészítési munkálatok igen lassú ütemben haladnak, sok helyen meg sem indultak, mivel egyrészt a felleb- bezés alatt álló területeknél az Országos Földbirtokrendező Tanács mai napig se hozott a tulaj- donjogi kérdésben döntést, más- részről a régi tulajdonosok és a földhöz juttatottak egy része vonakodik a munkát megkezdeni, mert nem érzi magát teljes bi- ztonságban, hogy a föld az ővé marad. A kamara tehát szükség- gesnek látja, hogy a kormány nyilatkozatot adna ki, mely szer- int az állam a magántulajdon elve alapján áll s így azok is, akiknek földje megmaradt és azok is, akik a földreform alap- ján jutottak földhöz, azt mint tulajdonukat tarthatják meg mindaddig, amíg az ország érde- keinek szemellett tartásával, be- csületesen megdolgozzák.

Tehermentes lett az ipartestület székháza

A Debrecen és Vidéke Ipartestülete- nek előjárására Császári Mihály el- nököle alatt tartotta meg előjárás- gi ülést. Megnyitó beszédében az elnök örömmel jelentette be, hogy Schneider János alelnök Budapestban eredményes tárgyalást folytatott le az ipartestü- leti székházról, amely 53 ezer pengő költséges vizualizációs ügyében. Az or- szágos lakásépítési hit közvetítés- től elhatározást kérték az ipartes- tület elhatározását, hogy a kölcsönt vizualizált és így Schneider János ale- lnök iradozását teljes siker koroná- zta. Az ipartestület Kossuth utcai székháza most má- tehermentes. — Mint ismeretes egyebek a székházat bombatalálata érte egy része lakha- tatlannak.

A debreceni iparosság nagy erőfe- szítéseket tesz, hogy a székházat ren- delhetővé és az ipartestület iatalai amilyen gyorsan csak lehet, oda át- költözhessenek és az egész iparos- szegélyt és iparoskör, dalnok elc oda összpontosítsák.

Nagy Sándor alelnök ismertette az idevonatkozó elgondolást a szükséges munkálatok biztosítása tekintetében. Az előjárás öröme, vette tudomá- sul az alelnök egondolását.

Ismertették az ipartestület anyagi helyzetét. Ezzel kapcsolatban Császári Mihály bejelentette az előjárásnak, hogy az IPOK leírásban értesítette a

testületet, hogy a tagozói díjak üze- szésének a megállapításra jog a köz- ügyekről az előjárásra szállott át. A testület fenntartásának biztosítá- sa a tagozói díjak emelését sürgőssé tette. Bihari Gábor, a számvizsgáló előjárás határozatilag kimondotta: bizottság elnöke előterjesztése az 1935. évre kivett tagozói díjat, az 1935. évi tagozói díjra és azok- nak a részletei tagozóknak, akik a ki- vetett tagozói díjjal október 1. előtt már befizették, maradás nélkül az alapdíj háromszorosát kell még fizetni pedig címén, akik pedig a határidőig nem teljesítették fizetési kötelezete- geket, azok az alapdíj negyzeresének megfelelő összeget fizetnek. Nem fizetés esetén közzadók módjára fogja a testület behajtani a díjakat.

Császári Mihály elnöknek magán- ügyei intézése október 15-ig szabadsá- got adott az előjárás.

Előadó ismertette az IPOK leíratai a tisztviselők szerente a jutalékokra vo- natkozólag. A jutalék folyosítását a számvizsgáló bizottság elnöke nem ta- láltja teljesíthetőnek. Nagyobb vita után az előjárás a jutalék folyó- sításához hozzájárult.

Az előjárás a szakosztályok gyű- léseinek eredményét 30.845 Ft- a hadi- foglalkozások gyűléseire kiutalt és ren- deltetéi helyére eljuttatta.

Hozzuk haza az aradi vértanúk földi maradványait!

Kilencvenhat évvel ezelőtt, 1849 október 6-án telt be a magyar sza- badság nagy vértanúinak vég- zete.

Ezen a gyászos napon reggel fél 6 órakor a sáncárokból kité- tek agyon a tizenhárom vértanu közül Kiss Ernő, Dessewffy Arisztid, Schweidel József tábor- nokot és Lázár Vilmos ezredet, Kiss Ernőt Németelemlen te- mették el, Dessewffy Arisztid holttestét pedig a sárosmegyei Margonyára, a család sírbitolba szállították. Schweidel és Lázár csontjait 1913-ban emelték ki és az aradi eréklyemúzeumban he- lyezték el.

Kilenc tábornok bitófán halt meg. Howiger várparancsnok nem akarta kiadni holttestüket, de este a katonai hatóság halga- tólagosan mégis beleegyezett, hogy a hóhér pénzért kiadja a vértanúk tetemeit. Damjanich János és Lahner György holt- testét Csernovics Péter földbirtó- kos megbízásából a macsai park- ba szállították. A birtok később a Károlyi-családé lett és ekkor Ká- rolyi Ella grófnő márványsírkö- veté emelt hamva fölé. Gróf Lei- ningen-Westerburg Károly holt- testét Borosjenőre, az Atzél-csa- lád sírbitójába vitték, gróf Vé- csey Károlyt az aradi temetőben- hantolták el. Knezić Károly, Nagysándor József, Aulich Lajos, Pölteberg Ernő és Török Ignác holttestét — mert nem jelentkez- tek értük — a kivégzés szinhe- lyén temették el.

Tetemük ismeretlen helyen való porladásának a véletlen vetett végét. Kiderült, hogy a kivégzés nem ott történt, ahol emlékkü- re az obeliszk felállították. 1932. május 12-én, a Maros védőtűzésé- nek gátjavítási munkálatai köz- ben a munkások egy csontvázat találtak. Barthel Ernő mézeska- lásos figyelmeztette Kara Győző aradi tanárt, hogy nagyapjának elbeszélése szerint a csontlelet he- lyén lehet a vesztőhely. Záray Jenő tanár, aki már a világhá- ború előtt is kutatott hiteles ada- tokért, de a vár levéltárában nem kutatható — Kara Győző és Pataky Sándor festőművész társaságában megkezdte az ása- tásokat és a kivégzési sorrend alapján megállapította, hogy az elsőnek talált csontváza Aulich Lajos földi maradványa. Tovább ásták és a régi várbeli fahid fölé vezető akkori országúttól függő- leges irányban lelték meg az első bitófa nyomát. Napokig tartó ásások során fölszínre került Knezić Károly és Nagysándor József csontváza. A csontok mel- lett megtalálták a velük együtt elásott bitófák maradványait a rozsdás kampókkal.

A román ügyészség ekkor megszüntette az ásásokat és lefoglalta a csontmaradványokat. Utóbb a magyarság közbelépésé- re mégis megengedték, hogy jú- niusban az aradi temetőben Gesz- teresi Steiner Ferenc család sír- boltjának egyik fülkéjébe befa- lalták a csontokat és márvány- lappal jelölték meg nyugvóhelyü- ket. Csak 1933. szeptemberében folytathatták az ásásokat és ekkor megtalálták Pölteberg Ernő csontjait, majd Török Ignác sírját...

Tamás Ernőnek, a szabadság- harc lelkes tollú kutatójának írá- sából vettük a fenti adatokat. — Ezekhez azt az óhajt fűzzük, hogy hozzák haza most az aradi vértanúk földi maradványait. A jelenlegi román kormány, mely

Nagyon kérem azt a hölgyet, ki fiamról Adler Béla építész-mérnökkel foglytáborban beszélt, értesítsen. Csokonai-u. 14.

Aranyat, aranypénzt budapesti megbízói részére magas árfolyamon átvész Feldheim és Társa ékszerüzlet. Piac-u. 30.

a Magyarországhoz fűződő bará- tságot hangoztatja, bizonyára nem gördít akadályokat a kegyeletes terv elé. Az aradi vértanúk földi ma- radványait a budapesti Kerespe- temetőben kellene elhelyezni és fölük mauzolumot emelni, emlé- keztetőül a mai és következő nemzedék számára.

Közönlös szava Hozzászólás az „Áru, ár, bér” cikkhez

Szerkesztő Ur! Engedje meg, hogy a 6-6-10 26-iki 185. számú b. lapjában megjelent „Áru, ár, bér” című vezércikkre esz- rovfeleletet megtegyek. Nagyváradi költőtem ár és ta- pasztalatamat adom elő. Románia az infláció leküzdésére és az árak letérésére igen eredményes intézkedéseket hoz. A fizetések eme- lését beszüntette úgy az állami tere- n, mint a magánéletben, a fixe fizet- sekre előterít ad. Későbbre helyezte kiállításba a fizetések rendezését. Az ipari árakat a Szakszervezeti Tanács utján állapítja meg a munkásság keresetét a több — verseny — ter- melés fókuszán. Az ottani új élet című napi lapban több helyen emelték az árak emelkedésének ellenőrzésére — a dolgozók köréből — ellenőrzőket (terfiak és nők vegyosen) neveztek ki, akik ezt a szolgálatot gratiz vállal- ták. Ha valahol a kirakatban áreme- kelést tapasztaltak, erről jelentet- tettek. A dolgozókat felkeltették és az érdemtelenség okozó árdragítót magá- pénz büntetéssel sújtották. Többszor je- lent meg a jelzett napilapban oly cikk, hogy az ügyészség elnöke maga fedeztet fel új árdragítót és ott nyom- ban 50—100.000 leu összegre emelték. Ezenkívül fizetés arányozó tisztviselők vannak, akik az üzleti vilá- gba is bepillantának. Az árurajte- geteket feltételezik, az árurajtevése- árak feltüntetésére, letári készletek. A grának készleteik eladását szinten névszámot tartják nyilván. A munká- szólók, mint más fixe keresetű ren- delkezők béreinek emelése követelése- zez vezet. Így pedig az infláció soha- sem fog véget érni! Végtelen örömmre eoználna ha tapasztalataim feltáráásával magyar hozamnak némi szolgálatot tehettem volna.

Egy hónap nyugdíjas.

Ékszerjavítások leggyorsabban készülnek Moskovits Sándornál Piac-utca 41. Arany, ezüst, drágák 5 beváltás.

Aranyért, ezüstért, briliánsért magas árat ér el STASSIK LAJOS ékszerésznel Piac-u. 56.

Szövíüzem létesítéséhez elsőrangú szakember, pénztársakat keres. Megbeszélések Diéta-u. 17.

Kahátot, ruhát olcsó áron készit Bálint Vilma Piac-u. 2.

MAGAS árat fizetek aranyért, ezüstért és briliánsért Takács Sándorné ékszerkereskedő Piac-utca 22.

Üzlethelyiséget keresek, lelépést fizetek, romosat építek, közvetítőt díjazok. Cim a kiadóban.

Mezőgazdasági gépeket, eszközöket, alkatrészeket, járműveket, bármilyet, bármily állapotban vásárol, ügyszínién elad vagy becerél NAGY JÁNOS Hatvan-utca 41. szám.

